Evro
An Independent Newspapet
Issued In Duhok
ئەڤرۆ
رۆژنامەیەکا سەربەخۆ یا کشتیە حەفتیانە لە دهۆکێ دەردکەڤیت

دزیێن ئەدەبی و نڤیسکارێن (قزم)

ئیسماعیل بادی

کەسێن بلیمەت و خودان شیان د وارێ نڤێسینێ دا گەلەک دکێمن و هەتا کەنکەنە و بسپۆرەک پەیدا دبیت، کۆمەکا وەستیان و ئیزایێ دبینیت و سەرێ وی ب سالان دمینتە د ناڤ کاغەز و پەرتووکان دا، لێ بەروڤـاژی هندەک کـەس ژی هەنە زووتر ناڤ و دەنگێ وان دهێـتـە بەلاڤکرن و ناڤ و دەنگیـا وان ب بسپوریەکا نە ژ هەژی بەلاڤ دبیت کو ئەوژی دزی یە.

دزی ب هەر رەنگێ هەبیت و چەند یا بچووک، یان یا مەزن بیت، هەر دزی یە و مادەیێن قانونی ب ڤێ چەندێ هەنە، لێ دزیا بەرهەمێ نڤێسینا خەلکەکی ب دیتنا من تاوانەک مەزنە، چونکو دبیتە دزیا هزر و بۆچوونان، دزیا بیر و باوەرانە.

دزی یێن ئەدەبی دبنە چەندین جۆر و نڤیسینا بابەتی ل دووڤ ڤیان و تێگەهشتنا نڤیسەری دهێتە دارشتن. چ مفا ژ بۆچوونا نڤیسەرەک دیتر بهێتە وەرگرتن بێ ی ئاماژە ب ناڤێ نڤیسەری بهێتە دان یان ژی بابەت ب تەڤاڤی بهێتە ڤەگوهاستن و تنێ چەند خالێن سڤک یان ناڤ و نیشانێ بابەتی بهێتە گوهۆڕین.

هەکە پێداچوون و لێزڤیرینەکێ د بیاڤێ ئەدەبی دا بکەین چ یێ جیهانی و عەرەبی، یان ژی یێ کوردی بیت، دێ ب هزارەها دزی یێن ژ ڤی رەنگی بینین. لێ پتریا وان ئەوە کو خودانێ نڤیسینا سەرەکی د پاناڤا ژیانێ دا نەمایە و کەسێ دزیکەر هزر دکەت بەرهەمەک بێ خودانە و کەس ب دزیا وی ئاگەهە نینە، لێ پێدڤیە ل بیرا وان بیت کو دەمێ هەر بابەتەک، یان پرتووکەک بەلاڤ دبیت، دبیتە ملکێ خەلکی ژی و ژ بەر هندێ ژی دبینین چەندین جاران کەسێ دزیکەر هاتیە شەرمزارکرن و دزیا وی بەرچاڤ کریە.

د ئەدەبێ کوردی دا، دزیا بۆ جارا ئێکێ هاتیەکرن و ئاشکراکرن، ژ لایێ کوکە مەلایەکی ڤە بوویە کو شعرەکا شاعرێ ناڤدار مەلایێ جزیری دزی و ب ناڤێ خۆ بەلاڤکری، (جزیری) یێ مەزن د دیوانا خۆ دا ب ناڤێ (ناڤێ تەیە خمسە عشر) ئاماژەیێ دایە و تێدا دبێژیت:

ئەی مەلا ناڤێ تەیە (خمسە عشر)
تو ب شعرا نە تە کوتی خۆ دکی قەند و شەکر
دور ناسفتە دهونی مە نەدی مثلێ تە قەت
نە دسمتێ عەجەمی دە نە د ئەقلیمێ تەتەر
ئەڤ چ شعر و غەزەل و مەدح و سەناپی خوە دکی
د جڤاتا وە دبێژی مە ب تەعن و ب خەبەر

ژ ئالیەکێ دی ڤە کەسێ بابەتان ب دزیت، هەر رۆژەک دێ هێت کو بهێتە زانین و کەسێن خۆدان شیان و خواندەڤان هەنە کو دزانن بهایێ قەلەمێ هەر نڤیسەرەکی چەندە! دیسان ل جەم مە هەموویان یا ئاشکرایە کو کاروانێ گەشێ ئەدەبیاتان ل هەر وەلاتەکی یێ بەردەوامە و نڤیسەرێن دز ل پاشەرۆژێ دێ مینن ب رێڤە و نەشێن دگەل کاروانی دبەردەوام بن. چونکو دزی نەوەکو بابەتێ ب عەرەبی دبێژنێ (توارد الخواطر) کو هزر و بۆچوونێن دو کەسان وەکو ئێک بن، لێ دارشتن قەد وەکو ئێک نابیت و ئەم دبینین کو نڤێسینێن نوکە دهێتە دزین هەتا کو ناڤ و نیشان و خال و فاریزە ژی دهێنە دزین.

ئەڤە ژی کریارەکا مەترسیدارە د ناڤ ئەدەبێ کوردی دا و فەرە رێکا بەلاڤکرنێ ل بەر ڤان نڤیسەرێن (قزم) بهێتە گرتن، ئەوێن ل سەر هزر و بۆچوون و نڤێسینێن نڤیسەرێن خودان شیان دژین. چونکو بەلاڤکرنا بابەتی ل بەرپەرێن هەر جۆرە رۆژنامە و کۆڤارەکێ جهەکی داگیر دکەت ژ بلی وەرگرتنا پاداشتان، دیسان ئاشکراکرنا دزیا جارەک دیتر چەندین بەرپەرێن نڤیسی پێ دڤێن. ئەڤە هەموو بیاڤی ژ نڤیسەرێن خودان شیان دخون کو بابەتێن وان یێن نوو ل شوونا بابەتێن دزی بهێنە بەلاڤکرن.

ل دوماهیێ پێشنیاز دکەم کەسێن دزیان دکەن، هەموو رۆژنامە و کۆڤار و بەلاڤوک دەرگەهێ خۆ لێ بگرن و ئەو ژی بهێنە ئاگەهدارکرن کو ئێدی بابەتێن وان ناهێنە بەلاڤکرن.